

Waarom deze informatiefiches?

Om, met de cijfers ter ondersteuning, aan te tonen

- dat bepaalde milieuacties op korte, middellange of lange termijn financieel rendabel kunnen zijn,
- dat het leefmilieu niet uitsluitend kosten meebrengt. We moeten dit stereotype doorbreken.

SAVE
ENVIRONMENT

HET IS IN HET BELANG VAN DE
ONDERNEMING.

Getuigenissen, ervaringen

De voorbeelden in deze informatiefiches stellen reële acties voor die werden ingevoerd door Brusselse organisaties die het label "Ecodynamische onderneming" hebben gekregen voor hun goede praktijken inzake milieumanagement.

Voor welke aspecten van het leefmilieu?

Energie, water, afvalstoffen, benodigdheden en grondstoffen, en verplaatsingen. **Sommige domeinen kunnen gemakkelijker in cijfers worden uitgedrukt dan andere.** De hier verzamelde voorbeelden geven dus niet de totaliteit weer van alle acties die werden uitgevoerd door de gelabelde ondernemingen.

Voor meer informatie over het Label "Ecodynamische onderneming"

<http://www.ibgebim.be>

WAAROM DEZE INFORMATIEFICHES?

> Pagina 2

LOGO'S EN DEFINITIES

> Pagina 3

1. ENERGIE

> Pagina 4 à 9

2. WATER

> Pagina 10 à 21

3. AFVALSTOFFEN

> Pagina 22 à 29

Logo's en definities

Het neusje van de zalm!

Alle aangehaalde voorbeelden komen het leefmilieu ten goede.

Soms worden bepaalde **financiële kenmerken** echter **meer benadrukt** dan andere. De lezer is uiteraard vrij om zelf te oordelen welke kenmerken voor hem het belangrijkste zijn.

Legende van de logo's:

Enkele definities

Financiële investering:

kosten die verband houden met de uitvoering van de actie, kosten van personeel en/of consultancy niet inbegrepen.

Financieel voordeel:

jaarlijkse besparing: bedrag dat elk jaar wordt bespaard dankzij de milieuactie (op het jaarlijks brandstofverbruik bijvoorbeeld).

jaarlijks voordeel: indicatieve notie in de informatiefiches : voordeel dat verband houdt met de gerealiseerde besparing, met aftrek van de jaarlijkse kosten die verband houden met de investering (jaarlijkse besparing – annuïteit van de investering die wordt berekend als volgt: $i \cdot (\text{inv}) / (1 - (1+i)^{-n})$ met i = actualiseringspercentage en n = de levensduur van het project in jaren).

actualiseringspercentage: kosten van het geld dat nodig is voor de investering (te vergelijken met een huurprijs bijvoorbeeld).

Terugverdientijd (Pay Back Time):

eenvoudige notie van de periode op het einde waarvan de investering terugbetaald zal zijn door de besparingen (investering/jaarlijkse besparing).

4. BENODIGDHEDEN EN GRONDSTOFFEN

> Pagina 30 à 37

5. VERPLAATSINGEN

> Pagina 38

PARTNERS EN METHODOLOGIE

> Pagina 39

OPROEP TOT GETUIGENISSEN

> Pagina 40

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

HVAC

- Recupereren van nog nuttige calorieën
- Besparen aan de hand van zeer eenvoudige handelingen

Elektriciteit

- Technologie ten dienste van besparingen
- Kiezen voor "intelligente" motoren
- Meer Lux voor minder Euro's
- Verlichting: berg uw gloeilampen maar op

Recupereren van nog nuttige calorieënOrganisatie

Dexia Bank en Verzekeringen, hoofdzetel (gelabeld voor de site te Etterbeek)

Profiel

Bankinstelling en verzekeringsmaatschappij, administratieve activiteiten, 1.600 medewerkers

Actie

In oktober 2001 heeft Dexia Bank en Verzekeringen een nieuwe **warmtepomp** geïnstalleerd, in serie met een **hoogrendementsverwarmingsetel** (recuperatie van energie door condensatie). Deze gecombineerde verwarmingstechnieken verminderen het **gasverbruik** met bijna 160.000 m³ per jaar. Met de medewerking van de firma Dalkia, die de technische installaties voor verwarming, verluchting en airconditioning beheert, kon een oplossing worden gevonden voor de analytische (studie van de energiebalans en de financiële balans van het gebouw, die ingewikkeld is en lang) en technische moeilijkheden die verband hielden met de combinatie van de behoeften aan warm en aan gekoeld water. Deze nieuwe installatie brengt niettemin een verhoging van het elektriciteitsverbruik mee.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
52.500 € excl. Btw	Jaarlijkse besparing 35.000 €	Jaarlijks voordeel * 29.460 €	1 jaar en 6 maanden 	Per jaar: 157.000 m ³ gas bespaard (tegen 127 MWh elektriciteit extra) 256 ton CO ₂ vermeden <i>(aardgas 0.2016 kg CO₂/kWh, elektriciteit 0.265 kg CO₂/kWh, bron Corinair 2003)</i>

Ter indicatie kunnen we stellen dat het project geld opbrengt sinds medio 2003, aangezien het reeds werd terugbetaald op basis van de gerealiseerde besparingen.

* Jaarlijks voordeel berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van de technische installaties van 20 jaar.

Besparen aan de hand van zeer eenvoudige gebaren

Organisatie

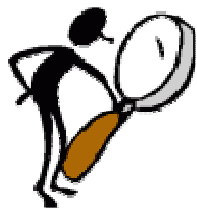
BIWM, Technisch Centrum Sint Job

Profiel

Beheer van het drinkwaterdistributienet, technische activiteiten, 49 medewerkers

Actie

Sinds 1977 wordt het **stookolieverbruik** maandelijks gevolgd: de meters worden gelezen en de gegevens worden doorgestuurd naar de centrale zetel voor vergelijking met de facturen van de leverancier. Vervolgens worden ze ingevoerd in een verwerkingssoftware (COMBAT sinds 2002) en genormaliseerd in functie van de buitentemperatuur (methode van de graaddagen). Door indicatoren op te stellen, kan het "Milieu"-team het specifieke verbruik van het ene jaar met het andere vergelijken, en kan het ook de eigen situatie vergelijken met die van andere gebouwen waarin gelijkaardige activiteiten zijn ondergebracht. Zo meet de BIWM het belang van een **sensibilisering van haar personeel voor energiebesparingen**. In 2002 kon op de site van Sint Job, gewoon doordat de arbeiders **de buitendeur van de werkplaatsen sloten**, het genormaliseerde stookolieverbruik worden verminderd met 12% vergeleken met de periode 1996 – 2000.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

HVAC

- Recupereren van nog nuttige calorieën
- Besparen aan de hand van zeer eenvoudige handelingen

Elektriciteit

- Technologie ten dienste van besparingen
- Kiezen voor "intelligente" motoren
- Meer Lux voor minder Euro's
- Verlichting: berg uw gloeilampen maar op

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL	TERUG-VERDIEN TIJD	MILIEUVOORDEEL
<p>0 €</p> 	<p>Jaarlijkse besparing</p> <p>Jaarlijkse besparing = jaarlijks voordeel = 920 €</p>	<p>niet van toepassing</p>	<p>Vermindering van het stookolieverbruik met 3.700 liter (ongeveer 37 Mwh) in 2002, dus bijna 10 ton CO2 niet uitgestoten</p> <p>(stookolie 0.2664 CO2/kWh, bron Corinair 2003)</p>

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

HVAC

- Recupereren van nog nuttige calorieën
- Besparen aan de hand van zeer eenvoudige handelingen

Elektriciteit

- Technologie ten dienste van besparingen
- Kiezen voor "intelligente" motoren
- Meer Lux voor minder Euro's
- Verlichting: berg uw gloeilampen maar op

Technologie ten dienste van besparingen**Organisatie**

Gemeentebestuur van Schaarbeek, dat het label heeft gekregen voor het gemeentehuis

Profiel

Administratieve activiteiten en onthaal van het publiek, 390 medewerkers

Actie

In 2004 besloot de energiegroep van het bestuur, die werd opgeleid door vertegenwoordigers van verschillende diensten, vaste vorm te geven aan een suggestie van de consultant die een energieaudit van het gebouw had uitgevoerd. De dienst "uitrustingen" nam de uitvoering op zich. Deze benadering tot rationalisering van het energieverbruik was de volgende: **81 oude koelkasten** die per jaar bijna 28 400 kWh verbruiken, werden vervangen door **48 koelkasten van klasse A** die iets meer dan 8 400 kWh per jaar verbruiken. Het energieverbruik nam dus af met ongeveer 20 000 kWh per jaar, wat neerkomt op een **besparing van 70 %**

Het is interessant te weten dat het niet vervangen van dit machinepark voor de gemeente een aanzienlijke derving van winst had betekend indien het team ervoor had geopteerd te wachten tot deze oude, energieverslindende koelkasten het einde van hun levensduur hadden bereikt.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
11.500 €	+/- 2.740 €	+/- 1.550€	4 jaar en 2 maanden	Ongeveer 20 000 kWh per jaar niet verbruikt en 9,1 ton CO2 niet uitgestoten

*Het voordeel werd berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van de koelkasten van 15 jaar.

Kiezen voor "intelligente" motoren

Organisatie

Dexia Bank en Verzekeringen, maatschappelijke zetel (gelabeld voor de site te Etterbeek)

Profiel

Bankinstelling en verzekeringsmaatschappij, administratieve activiteiten, 1.600 medewerkers

Actie

Vanuit haar optiek van vermindering van het **elektriciteitsverbruik** heeft de bank, in samenwerking met onderhoudsbedrijf Dalkia, **snelheidsregelaars laten plaatsen op de motoren** van bepaalde koeltorens van haar technische installatie (1) en op die van **airconditioningsaggregaten** (2 en 3). Met behulp van deze snelheidsregelaars kan de werking van de installaties naar behoefte worden bijgesteld, wat al snel tot gevolg heeft dat het elektriciteitsverbruik daalt, met de bijhorende niet te verwaarlozen financiële besparingen.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

HVAC

- Recupereren van nog nuttige calorieën
- Besparen aan de hand van zeer eenvoudige handelingen

Elektriciteit

- Technologie ten dienste van besparingen
- Kiezen voor "intelligente" motoren
- Meer Lux voor minder Euro's
- Verlichting: berg uw gloeilampen maar op

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
(1) 12.500 € excl. btw	5.000 €	2.945 €	2 jaar en 6 maanden	elektriciteitsbesparing van 143 Megawattuur/jaar. ± 38 ton CO2 vermeden/jaar
(2) 40.000 €	10.000 €	4.565 €	4 jaar	elektriciteitsbesparing van 284 MWh/jaar. ± 76 ton CO2 vermeden/jaar
(3) 8.000 €	2.000 €	910 €	4 jaar	elektriciteitsbesparing van 56 MWh/jaar. ± 15 ton CO2 vermeden/jaar <i>(elektriciteit 0.265 kg CO2/kWh, bron Corinair 2003)</i>

* Jaarlijks voordeel berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van de technische installaties van 10 jaar.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

HVAC

- Recupereren van nog nuttige calorieën
- Besparen aan de hand van zeer eenvoudige handelingen

Elektriciteit

- Technologie ten dienste van besparingen
- Kiezen voor "intelligente" motoren
- Meer Lux voor minder Euro's
- Verlichting: berg uw gloeilampen maar op

Meer Lux voor minder Euro's**Organisatie**

Solvay Corporate Headquarters n.v., vestiging Elsene

Profiel

Farmaceutische en chemische groep, administratieve activiteiten, 725 medewerkers

Actie

Sinds 1997 werd de **verlichting in alle kantoren** geleidelijk vernieuwd. Het sleutelprincipe is **het geïnstalleerde vermogen te verminderen** van 25 tot minder dan 12 watt per m², en tegelijk **de kwaliteit van de verlichting te verbeteren** (van 300 tot ongeveer 500 lux op het werkvlak). Hoe? Dankzij de installatie van **verlichtingstoestellen van de "nieuwe generatie"**, die zijn uitgerust met fluorescentiebuizen met een diameter van 16 millimeter en een elektronische ballast. Deze "relighting" zorgt dus voor een **energiebesparing** en verbetert tegelijk de werkomstandigheden. Bovendien is de frequentie van de technische interventies afgenomen aangezien de nieuwe buislampen een beduidend hogere levensduur hebben dan de oude installaties (ongeveer 12.000 uur). Voor de renovatie moesten de verlaagde plafonds worden aangepast. De gegevens over de investeringen hebben betrekking op de kosten die verband houden met de verlichting en met de verlaagde plafonds, zonder dat deze los van elkaar gezien kunnen worden. Dankzij een financiële aanmoediging van de energieleverancier kon het investeringsbedrag toch verminderd worden met ongeveer 20.000 euro.

FINANCIËLE INVESTERING		FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
Per jaar	Totaal	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
130.000 € of 75 €/per m ²	520.000 € op 4 jaar	Elektriciteits- verbruik : ± 43.000 € Onderhouds- kosten : 13.500 €	11.160 € 	9 jaar	Op 2 jaar, vermindering van het verbruik met 65%: van 1.125 tot 540 Mwh 157 ton CO2 niet uitgestoten <i>(elektriciteit 0.265 kg CO2/kWh, bron Corinair 2003)</i>

* Voordeel berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van de verlichtingsinstallaties van 20 jaar.

Berg uw gloeilampen maar op

Organisatie

Le Plaza

Profiel

Familiehotel 5 sterren, 193 kamers, 80 medewerkers

Actie

In 1999 werd de verlichting van 193 kamers in de vestiging gerenoveerd. Op dit moment hangen er **spaarlampen**, ter vervanging van de oude gloeilampen van 60 watt die een acht keer kortere levensduur hadden. Deze vervanging biedt ten minste twee voordelen: vermindering van het **elektriciteitsverbruik** met 62%, voor eenzelfde verlichtingsresultaat en een vermindering van het **aantal interventies van het technische team** om de gloeilampen te vervangen. Wij willen er evenwel op wijzen deze nieuwe verlichting een ander soort van afvalbeheer vereist. De spaarlampen moeten worden **verwijderd als gevaarlijk afval**, terwijl gloeilampen bij het huishoudelijk afval mogen worden gooid.

± 750 €

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

HVAC

- Recupereren van nog nuttige calorieën
- Besparen aan de hand van zeer eenvoudige handelingen

Elektriciteit

- Technologie ten dienste van besparingen
- Kiezen voor "intelligente" motoren
- Meer Lux voor minder Euro's
- Verlichting: berg uw gloeilampen maar op

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
3.500 €	+/- 1.380 € / jaar	+/- 750 €	2,5 jaar	Vermindering van het elektriciteitsverbruik in de kamers: 62%

* We kunnen stellen dat het project sinds medio 2001 geld opbrengt, aangezien het werd terugbetaald op basis van de gerealiseerde besparingen. Voordeel berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een gebruiksduur van 1.000 uur per jaar (dus levensduur van de lampen van 7 jaar).

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Verbruiken

- Gesloten circuits: deuren open voor besparingen
- Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!
- Gedaan met kwistige spoelbakken
- Water pas aflaten wanneer nodig
- Een beleid van "aqua-efficiëntie"
- Indicatoren van goede wil
- Lekken ? Hou ze in de gaten !
- Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar « gratis » water
- Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar "gratis" water!
- Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar « gratis » water!

Afvalwaters

- Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Gesloten circuits: deuren open voor besparingen

Organisatie

Illochroma n.v.

Profiel

drukkerij van etiketten in heliogravure, productieactiviteiten, 200 medewerkers

Actie

Illochroma gebruikt duizenden kubieke meters water per jaar in bepaalde drukprocédés. 90% van dit verbruik houdt verband met de productie van stoom. In 1996 werden **koelinstallaties in gesloten circuit** geplaatst, met name voor de drukcilinders en de graveermachines. In 1998 werd een **opvangprocédé voor de waterachtige fase** van het procédé voor recuperatie van de solventen voor het drukken in gebruik genomen, waardoor het waterverbruik nog kon worden verminderd.

Op vijf jaar tijd is het **verbruik van leidingwater** gedaald van 50.000 tot 30.000 kubieke meter per jaar, wat een daling is van bijna 40%, dankzij dit **hergebruik van het proceswater**.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
70.000 €	+/- 21.500€	14.300 €	3 jaar et 3 manden	Vermindering van het leidingwaterverbruik met 40% per jaar. Op 5 jaar: 140.000 m ³ water bespaard

Sinds 2001 brengt het project geld op, aangezien het werd terugbetaald op basis van de gerealiseerde besparingen. Het voordeel werd berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van de verschillende technische installaties van 15 jaar.

Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!

Organisatie

BIM, Brusselse milieuadministratie

Profiel

Administratieve activiteiten, 360 medewerkers

Actie

Sinds 1999 maakt de organisatie van de mede-eigendom een interne controle van het verbruik mogelijk. De ingevoerde follow-up bracht al snel aan het licht dat het waterverbruik veel te hoog was voor een dergelijk gebouw voor administratieve activiteiten. Dit overmatig verbruik was hoofdzakelijk toe te schrijven aan een waterlek dat verband hield met de **werking van de koeltorens**.

In 2000 werden de koeltorens van het hoofdsysteem vervangen, werden de **kleppen afgesteld** en vervolgens ook **spaarspoelsystemen** geïnstalleerd. Het waterverbruik is spectaculair gedaald met bijna 75 %, van 14.700 m³ in 1999 naar 4.360 m³ in 2001. Deze daling van het verbruik leidt eveneens naar een **vermindering van de heffing op de lozing van afvalwater** met meer dan 60 % (tot ongeveer 1.200 euro per jaar).

Eind 2003 werd een nieuwe fase ingegaan: het **hoofdsysteem van de airconditioning werd stilgelegd, draai-/kiepramen werden geplaatst en de conciërge werd opgeleid**. De lokalen worden nu 's nachts gekoeld door een **manuele verluchting die aangepast is aan de warmteaccumulatie** overdag.

Deze maatregelen hebben ook een positief effect gehad op het elektriciteitsverbruik: ongeveer 300.000 kWh bespaard per jaar sinds 2000, met daarbij 56.390 kWh voor de laatste drie maanden van 2003. Doordat er geen submeters zijn, kan dit deel van het financieel rendement, dat wij ook toeschrijven aan de "relighting"-operaties in dezelfde perioden, echter niet worden gemeten.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Verbruiken

- Gesloten circuits: deuren open voor besparingen
- Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!
- Gedaan met kwistige spoelbakken
- Water pas aflaten wanneer nodig
- Een beleid van "aqua-efficiëntie"
- Indicatoren van goede wil
- Lekken ? Hou ze in de gaten !
- Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar "gratis" water
- Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar "gratis" water!
- Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar "gratis" water!

Afvalwaters

- Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
Fase 1	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *	19 maanden 	Per jaar : 10.000 m ³ water bespaard sinds 2001 37.000 m ³ water niet verbruikt sinds 4 jaar
28.940 € excl. btw 2.560 € excl. btw voor de spoelbakken In totaal : 31.500 € excl. btw	± 10.000 € bespaard op het water in 2000 ± 20.000 € bespaard/jaar op het water sinds 2001	5.720 € in 2000 en 15.720 € sinds 2001		
Fase 2			5 maanden	Op 3 maanden : 100 m ³ water bespaard
2.850 € excl. btw	Op 3 maanden : 610 € op het water	2.050 €		

* Voordeel berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6 % en een levensduur van de installaties van 10 jaar.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Verbruiken

- Gesloten circuits: deuren open voor besparingen
- Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!
- Gedaan met kwistige spoelbakken
- Water pas aflaten wanneer nodig
- Een beleid van "aqua-efficiëntie"
- Indicatoren van goede wil
- Lekken? Hou ze in de gaten!
- Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar "gratis" water
- Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar "gratis" water!
- Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar "gratis" water!

Afvalwaters

- Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Gedaan met kwistige spoelbakken

Organisatie

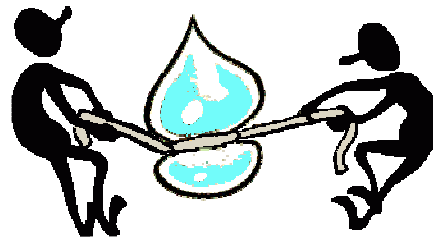
Haven van Brussel, maatschappelijke zetel

Profiel

Gewestelijke instelling, administratieve activiteiten, 96 medewerkers

Actie

In 2000 heeft het team van de maatschappelijke zetel van de Haven van Brussel 23 keramische spoelbakken van 9 liter laten vervangen. **Zuinige spoelsystemen met twee knoppen** werden geïnstalleerd, zodat een waterstroom van 3 liter of 8 liter kan worden gebruikt. De vermindering van het **leidingwaterverbruik** wordt geraamd op 220 kubieke meter per jaar, wat overeenkomt met 2 kubieke meter per persoon. Deze nieuwe installaties maken nog grotere besparingen mogelijk, aangezien de prijs per kubieke meter water in de komende jaren nog zal stijgen. De terugverdientijd van de investering zal dus dienovereenkomstig worden verkort.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
3.500 € 	410 €	± 230 €	± 4,5 jaar	Per jaar : 220 m ³ water niet verbruikt, of 2 m ³ per persoon

* Voordeel berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van de spaarspoelsystemen van 15 jaar.

Water pas aflaten wanneer nodig

Organisatie

Dexia Bank en Verzekeringen, maatschappelijke zetel (gelabeld voor de site te Etterbeek)

Profiel

Bankinstelling en verzekeringsmaatschappij, administratieve activiteiten, 1.600 medewerkers

Actie

Dexia Bank en Verzekeringen heeft, in samenwerking met Dalkia, de onderhoudsfirmas die haar technische installaties beheert, een **verspilling van leidingwater** vastgesteld die verband houdt met een slecht afgestelde technische werking. De **frequentie van de aftapping** van de koeltorens en van een fontein werd immers bepaald op basis van een maandelijks overzicht van de watergeleidbaarheid. Het water werd automatisch vervangen om de "x" uren. Doordat ondertussen **conductiviteitsmeters** werden geplaatst op deze installaties, **wordt het water nog slechts vervangen wanneer dit nodig is**, m.a.w. wanneer de concentratie van zouten, doorlopend gemeten, een bepaalde waarde overschrijdt. Dankzij deze technische verbetering kan ongeveer 6.400 kubieke meter water per jaar worden bespaard, wat overeenkomt met een jaarlijks financieel voordeel van bijna 11.400 euro.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Verbruiken

- Gesloten circuits: deuren open voor besparingen
- Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!
- Gedaan met kwistige spoelbakken
- Water pas aflaten wanneer nodig
- Een beleid van "aqua-efficiëntie"
- Indicatoren van goede wil
- Lekken? Hou ze in de gaten!
- Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar "gratis" water
- Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar "gratis" water!
- Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar "gratis" water!

Afvalwaters

- Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG-VERDIENTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
4.000 €	11.400 € (op basis van 1,78 €/m ³)	10.860 €	4 maanden 	Vermindering van het leidingwaterverbruik met 6.400 m ³ op een verbruik van 21.400 m ³ /jaar, of 30% per jaar

*Voordeel berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van de conductiviteitsmeters van 10 jaar.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Verbruiken

- Gesloten circuits: deuren open voor besparingen
- Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!
- Gedaan met kwistige spoelbakken
- Water pas aflaten wanneer nodig
- Een beleid van "aqua-efficiëntie"
- Indicatoren van goede wil
- Lekken ? Hou ze in de gaten !
- Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar "gratis" water
- Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar "gratis" water!
- Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar "gratis" water!

Afvalwaters

- Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Een beleid van "aqua-efficiëntie"

Organisatie

Solvay Corporate Headquarters n.v., vestiging Elsene

Profiel

Farmaceutische en chemische groep, administratieve activiteiten, 725 personen

Actie

In deze vestiging van Solvay houdt het **verbruik van leidingwater** verband met sanitair gebruik, schoonmaak en verwarming. Om de evolutie van het ene jaar tegen het andere te vergelijken en de impact te meten van de milieuacties van de ondernemingen, heeft het team een indicator uitgewerkt die het gemeten verbruik in verband brengt met het aantal werknemers. Sinds 1998 is de indicator blijven dalen: van 110 liter in 1998 tot bijna 65 liter per persoon en per maand in 2002, wat een vermindering is met meer dan 40%. Verschillende maatregelen verklaren deze evolutie:

- plaatsing van **spaarkranen op alle wasbakken**,
- keuze voor **zuinige spoelbakken** wanneer de oude aan vervanging toe zijn,
- **wegvallen van de productie van stoom**,
- opvang en **gebruik van regenwater voor de watertoevoer in de verwarmingsinstallatie en in de buitenwaterstromen** en, ten slotte,
- **weghalen van tal van haspels**.

Al deze acties hebben geleid tot een besparing van ongeveer 11.000 kubieke meter water tussen 1999 en 2002, wat overeenkomt met een bedrag van bijna 20.000 euro, met inbegrip van de heffing op de lozing van afvalwater.

Het bedrag van de investering maakt deel uit van andere operaties zoals de stookplaatsen bijvoorbeeld. We kunnen echter wel ongeveer 15.000 euro voor specifieke installaties isoleren (mondstukken, pompen, leidingen, enz.).

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL	TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
± 15.000 €	Jaarlijkse besparing van 7500 € op het waterverbruik 	± 2 jaar	10.600 m ³ water bespaard op 4 jaar tijd

Indicatoren van goede wil

Organisatie

BIWM, Technisch Centrum Sint Job

Profiel

Beheer van het drinkwaterdistributienet, technische activiteiten, 49 personen

Actie

Al verschillende jaren wordt het **leidingwaterverbruik** opgemeten, gecodeerd en geanalyseerd. Bovendien is het "Milieu"-team onlangs de waarde van twee **indicatoren** beginnen berekenen, die een vergelijking mogelijk maken met de referentienormen die het BIM voorstelt (het aantal kubieke meter verbruikt per werknemer en per jaar, evenals het aantal liters verbruikt per werknemer en per dag). Eind 2001 heeft de BIWM besloten **haar personeel te sensibiliseren om minder water te gaan verbruiken**. Dankzij de follow-up van het verbruik kon worden vastgesteld dat de indicator van 2002 een vermindering van 3% weergaf voor de vestiging van Sint Job. Dit resultaat is echter slechts een begin. Niet alleen zal de ecologische benadering worden uitgebreid naar alle vestigingen van de BIWM, maar daarnaast zal het streefdoel voor vermindering van het verbruik worden vastgelegd op 30 of 40%, wat een veel grotere verbetering zal zijn op zowel kwantitatief als financieel vlak. Als we de voor de vestiging van Sint Job verkregen resultaten extrapoleren naar alle personeelsleden van de BIWM, komen we bij een financiële besparing van ongeveer 1.400 euro.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Verbruiken

- Gesloten circuits: deuren open voor besparingen
- Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!
- Gedaan met kwistige spoelbakken
- Water pas aflaten wanneer nodig
- Een beleid van "aqua-efficiëntie"
- Indicatoren van goede wil
- Lekken ? Hou ze in de gaten !
- Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar "gratis" water
- Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar "gratis" water!
- Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar "gratis" water!

Afvalwaters

- Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL	TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
0 € 	Voordeel van 50 € op 1 jaar	Niet van toepassing	Waterbesparing van 26 m ³ of 3%

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Verbruiken

- Gesloten circuits: deuren open voor besparingen
- Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!
- Gedaan met kwistige spoelbakken
- Water pas aflaten wanneer nodig
- Een beleid van "aqua-efficiëntie"
- Indicatoren van goede wil
- Lekken ? Hou ze in de gaten !
- Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar "gratis" water
- Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar "gratis" water!
- Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar "gratis" water!

Afvalwaters

- Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Lekken? Hou ze in de gaten

Organisatie

Test-Aankoop

Profiel

Belgische Consumentenvereniging, administratieve activiteiten, 279 medewerkers

Actie

De medewerkers van Test-Aankoop verbruiken water zoals een groot gezin: voor sanitair, verwarming en schoonmaak. Ze **volgen hun verbruik** aan de hand van de facturen van de intercommunale. Op die manier stelden ze vast dat in het jaar 2001-2002 aanzienlijk meer kubieke meters water werden verbruikt, in het algemeen en ook per medewerker. Er was echter geen specifiek voorval dat dit kon verantwoorden. De zoektocht was dus geopend! De twee technici van de dienst onderhoud noteerden 's morgens en 's avonds de meterstanden, dé manier bij uitstek om zelfs zichtbare lekken op het spoor te komen. Zo konden ze de schuldigen aanduiden: **lekken!** De volgende stap was een **revisie van alle leidingbuizen**. Dit werk bleek lonend: in het daaropvolgende jaar werd 40 % bespaard op het verbruik!

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTIID	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel		
0 €	2.200 €	2.200€	Niet relevant	1.100 m ³ water bespaard, of ongeveer 4 m ³ per medewerker

Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar “gratis” water

Organisatie

Test-Aankoop

Profiel

Belgische Consumentenvereniging, administratieve activiteiten, 279 medewerkers

Actie

De architect en het team dat de gebouwen van Test-Aankoop beheert, hebben er samen voor gekozen ecologische opties te integreren bij het ontwerp van hun huidige gebouw. Een van deze opties was **het gebruik van regenwater**. Met een tank van 50 000 liter kunnen de **spoelbakken van de toiletten** worden gevuld. Zo schatten ze, per jaar, 600 000 liter leidingwater te kunnen besparen, wat de hoeveelheid water is die nodig is voor 100 000 spoelbeurten! Daarnaast wordt ook een **beleid van verantwoord waterverbruik** gevoerd. Dit houdt in dat zuinige toiletten worden gebruikt met een maximumdebiet van 6 liter en uitgerust met een spaarknop en kranen met een drukknop aan de wastafels. Bij dit alles horen schriftelijke tips die wijzen op het goede gebruik van deze waterbesparende middelen.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Verbruiken

- Gesloten circuits: deuren open voor besparingen
- Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!
- Gedaan met kwistige spoelbakken
- Water pas aflaten wanneer nodig
- Een beleid van "aqua-efficiëntie"
- Indicatoren van goede wil
- Lekken ? Hou ze in de gaten !
- Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar “gratis” water
- Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar “gratis” water!
- Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar “gratis” water!

Afvalwaters

- Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel		
2 500 € voor de aankoop en de installatie van de tank	1.200 €	1.042 €	2 jaar 	600 m ³ regenwater verbruikt, en evenveel leidingwater bespaard

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Verbruiken

- Gesloten circuits: deuren open voor besparingen
- Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!
- Gedaan met kwistige spoelbakken
- Water pas aflaten wanneer nodig
- Een beleid van "aqua-efficiëntie"
- Indicatoren van goede wil
- Lekken ? Hou ze in de gaten !
- Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar "gratis" water
- Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar "gratis" water!
- Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar "gratis" water!

Afvalwaters

- Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar "gratis" water

Organisatie

Drukkerij Avenue Ariane

Profiel

Offsetdrukkerij, productieactiviteiten, 20 medewerkers

Actie

Bij het **ontwerp van het gebouw** achtte de directie het aangewezen een **regenwaterput** van 3 000 liter te installeren voor het sanitair gebruik van het drukkerijpersoneel en om de planten te gieten. Aangezien deze regenwaterinstallatie werd geplaatst in de bouwphase van het gebouw en zeer weinig energie verbruikt, moeten geen specifieke kosten bij de aankoopprijs van de tank worden geteld. Het opgevangen regenwater is goed voor een besparing van ongeveer 400 liter leidingwater per dag, wat overeenkomt met **40 % van het totale verbruik en 240 euro per jaar**. De heffing op de lozing van afvalwater wordt namelijk berekend op basis van de hoeveelheid leidingwater die wordt verbruikt voor het "huishoudelijk" gebruik van de onderneming. Regenwater wordt dus **niet meegeteld in dit deel van de berekening van het heffingsbedrag**. Bovendien wordt het sanitair en industrieel water nog door een fysisch-chemische behandelingsinstallatie gevoerd voor het in de riool terecht komt, zodat de drukkerij water met een neutrale pH en zonder zware metalen kan lozen.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
2.500 € 	240€	55 € maar 240 € sinds 1999	Bijna 10 en een half jaar (bereikt in 1998)	Bijna 1.530 m ³ regenwater verbruikt op 17 jaar tijd, wat overeenkomt met een besparing op het leidingwater

* Sinds 1999 brengt het project geld op, aangezien de investering werd terugbetaald door de gerealiseerde besparingen. De winst werd berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van de installaties van 30 jaar.

Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar “gratis” water

Organisatie

Ferme Nos Pilifs

Profiel

Beschutte werkplaats, kinderboerderij, 95 medewerkers

Actie

De activiteiten van de onderneming vereisen een waterverbruik van bijna 3 000 m³ per jaar. Aangezien de organisatie aansluit bij een voluntaristisch beleid op het vlak van milieubeheer, gebruikt ze al sinds haar oprichting regenwater. In 2005 stonden op het terrein van de onderneming drie tanks met een totale opslagcapaciteit van 65 m³. Het regenwater kreeg verschillende toepassingen waarvoor geen drinkwater nodig is, zoals het schoonmaken van de machines en de voertuigen en het besproeien in de boomkwekerij. Naar schatting wordt voor deze posten 800 m³ regenwater gebruikt. Het leidingwaterverbruik ligt dankzij deze installaties meer dan 25 % lager.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Verbruiken

- Gesloten circuits: deuren open voor besparingen
- Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!
- Gedaan met kwistige spoelbakken
- Water pas aflaten wanneer nodig
- Een beleid van "aqua-efficiëntie"
- Indicatoren van goede wil
- Lekken ? Hou ze in de gaten !
- Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar “gratis” water
- Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar “gratis” water!
- Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar “gratis” water!

Afvalwaters

- Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
Tanks en pompen: 14.217 €	1.580€ €	547 €	9 jaar	800 m ³ regenwater verbruikt per jaar, wat overeenkomt met een besparing op het leidingwater

* Jaarlijkse winst berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van de technische installaties van 30 jaar.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Verbruiken

- Gesloten circuits: deuren open voor besparingen
- Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!
- Gedaan met kwistige spoelbakken
- Water pas aflaten wanneer nodig
- Een beleid van "aqua-efficiëntie"
- Indicatoren van goede wil
- Lekken ? Hou ze in de gaten !
- Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar "gratis" water
- Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar "gratis" water!
- Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar "gratis" water!

Afvalwaters

- Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast

Organisatie

Illochroma n.v

Profiel

Drukkerij van etiketten in heliogravure, productieactiviteiten, 200 medewerkers

Actie

Alle afvalwater van de drukkerij, dat met name **zware metalen** zoals koper, chroom en zink bevat, gaat door een fysisch-chemisch zuiveringsstation. Zink, bijvoorbeeld, wordt gebruikt om de met de laser gegraveerde cilinders voor te bereiden. Sinds 1995 stelt een systeem voor neutralisatie van zware metalen Illochroma in staat de **vervuilende belasting** van zijn afvalwater aanzienlijk te verminderen. Geleidelijk aan is het bedrag van de **heffing op de lozing van afvalwater** verminderd met 97% dankzij deze **voorzuiivering van het geloosde industriële afvalwater**.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
375.000 €	275.000 € in 1995 en 75.000 €/jaar sinds 1996	242.300 € in 1995 en 42.300 € sinds 1996	2 jaar en 4 maanden	Daling van de vervuilende belasting tot: zink: 1,54 mg/liter koper: 0,184 mg/liter chroom: 0,033 mg/liter Chemisch zuurstofverbruik: 600 mg zuurstof/liter .

*Voordeel berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van het waterzuiveringsstation van 20 jaar.

Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Organisatie

Haven van Brussel, maatschappelijke zetel

Profiel

Gewestelijke instelling, administratieve activiteiten, 96 medewerkers

Actie

Om het onkruid in de onmiddellijke omgeving van de sluizen te verwijderen, gebruikte het personeel vroeger totaalherbiciden. Ondertussen heeft het team zich verdiept in een ecologische aanpak en werden twee **thermische onkruidverdelgers** aangekocht. De financiële investering, een bron van besparing, maakt het overigens mogelijk te vermijden dat het personeel nog **regelmatig in contact komt met deze giftige producten**, en maakt een einde aan de **terugkerende vervuiling van de bodem en het water van het kanaal door doorsijpeling**.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Verbruiken

- Gesloten circuits: deuren open voor besparingen
- Een bodemloze put? Een lek? Een airconditioning die kwistig omspringt met water!
- Gedaan met kwistige spoelbakken
- Water pas aflaten wanneer nodig
- Een beleid van "aqua-efficiëntie"
- Indicatoren van goede wil
- Lekken ? Hou ze in de gaten !
- Voor de spoelbakken, geen drinkwater maar "gratis" water
- Voor het sanitair en voor de planten: geen drinkwater, maar "gratis" water!
- Besproeien en schoonmaken? Geen drinkwater, maar "gratis" water!

Afvalwaters

- Wie minder vervuult, wordt minder zwaar belast
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
435 €	250 €	190 €	21 maanden 	± 15 liter onkruidverdelger/jaar

*Voordeel berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6 % en een levensduur van de thermische onkruidverdelgers van 10 jaar.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Preventie

- Water naar hartelust en minder verpakkingen
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Sorteren

- Gedifferentieerde tarieven komen het sorteergedrag ten goeden
- Sorteren maakt uw factuur lichter
- Papier – karton: sorteren loont
- Papier en metalen platen: sorteren loont
- Afval sorteren maakt uw factuur lichter!
- Sorteer uw inktpatronen : ze zijn hun gewicht in goud waard

Water naar hartelust en minder verpakkingen

Organisatie

Haven van Brussel, maatschappelijke zetel

Profiel

Gewestelijke instelling, administratieve activiteiten, 96 medewerkers

Actie

Het personeel in de zomer drankjes aanbieden dat geen verpakkingsafval meebrengt: het kan. De Haven van Brussel is gestopt met het aankopen van plat water in plastic flessen en heeft een contract getekend voor de huur van twee **drinkwaterfonteintjes**. Huren genoot de voorkeur boven aankopen omdat het verhuurbedrijf de fonteinen regelmatig onderhoudt, wat borg staat voor de **kwaliteit van het drinkwater**. Met deze aankoop van twee drinkwaterfonteintjes bespaart de Haven zowel op de aankoop als op de verwijdering van de lege flessen. Vanuit dezelfde optiek wordt het spuitwater tegenwoordig aangekocht in **kleinere verpakkingen** (glazen flesjes van 20 centiliter). In tegenstelling tot wat men zou kunnen denken, heeft deze beslissing niet geleid tot meer afval, maar voorkomt ze afval. Er werd immers komaf gemaakt met verspilling doordat de grote flessen van anderhalve liter zelden werden leeggedronken voordat een nieuwe werd geopend.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
1.440 € huurprijs per jaar voor ± 20.000 liter	Besparing van 58 €/persoon/jaar voor een jaarlijks verbruik van 220 liter water per werknemer, of zo'n 5.570 € per jaar.	± 3.350 €	3 maanden 	Wat de verpakkingen betreft: ongeveer 1.000 petflessen en 1.000 glazen flessen worden niet verbruikt.

*Voordeel berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van een drinkwaterfontein van 15 jaar.

Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Organisatie

Haven van Brussel, maatschappelijke zetel

Profiel

Gewestelijke instelling, administratieve activiteiten, 96 medewerkers

Actie

Om het onkruid in de onmiddellijke omgeving van de sluzen te verwijderen, gebruikte het personeel vroeger totaalherbiciden. Ondertussen heeft het team zich verdiept in een ecologische aanpak en werden twee **thermische onkruidverdelgers** aangekocht. De financiële investering, een bron van besparing, maakt het overigens mogelijk te vermijden dat het personeel nog **regelmatig in contact komt met deze giftige producten**, en maakt een einde aan de **terugkerende vervuiling van de bodem en het water van het kanaal door doorsijpeling**.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Preventie

- Water naar hartelust en minder verpakkingen
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Sorteren

- Gedifferentieerde tarieven komen het sorteergedrag ten goeden
- Sorteren maakt uw factuur lichter
- Papier – karton: sorteren loont
- Papier en metalen platen: sorteren loont
- Afval sorteren maakt uw factuur lichter!
- Sorteert uw inktpatronen : ze zijn hun gewicht in goud waard

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIEEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *	21 maanden	
435 €	250 €	190 €		± 15 liter onkruidverdelger/jaar

*Voordeel berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6 % en een levensduur van de thermische onkruidverdelgers van 10 jaar.

Gedifferentieerde tarieven komen het sorteergedrag ten goede

Organisatie

Solvay Corporate Headquarters n.v., vestiging Elsene

Profiel

Farmaceutische en chemische groep, administratieve activiteiten, 725 medewerkers

Actie

Om een van de grote milieueffecten van de activiteiten van de site te verminderen, namelijk de productie van **huishoudelijk afval**, heeft het bevoegde team in 1995 een **sorteesysteem voor het gegeneerde afval** ingevoerd, te beginnen met papier en PMD (plastic, metaal en drankverpakkingen). Zodra de stroom van deze afvalstoffen gedifferentieerd was, kon het type van afvoer worden gewijzigd, waarbij werd geprofiteerd van **selectieve tarieven**. De afvalverwerking per kubieke meter is immers goedkoper voor **gesorteerd recycleerbaar afval** dan voor gemengd afval. Alleen al door het papier en het PMD te scheiden van het restafval, kan vandaag bijna de helft van het aanvankelijke afvalvolume gerecycleerd worden, wat een besparing meebrengt van ongeveer 10 duizend euro per jaar.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL	TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
0 €	Voordeel van 10.000 €/jaar 	niet van toepassing	± 50% (550m ³) van het volume huishoudelijk afval minder te verbranden per jaar, recyclage van grondstoffen mogelijk

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Preventie

- Water naar hartelust en minder verpakkingen
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Sorteren

- Gedifferentieerde tarieven komen het sorteergedrag ten goeden
- Sorteren maakt uw factuur lichter
- Papier – karton: sorteren loont
- Papier en metalen platen: sorteren loont
- Afval sorteren maakt uw factuur lichter!
- Sorteer uw inktpatronen : ze zijn hun gewicht in goud waard

Sorteren maakt uw factuur lichter

Organisatie

BIWM, Technisch Centrum Sint Job

Profiel

Beheer van het drinkwaterdistributienet, technische activiteiten, 49 medewerkers

Actie

Een grote milieu-impact van de activiteiten van dit technisch centrum van de BIWM is de productie van afval. Om deze impact en de ermee verband houdende kosten te verminderen, is het "Milieu"-team zich in 2001 gaan toelagen op het **afvalbeheer**, en dit met de steun van de directie. Deze aanpak omvat verschillende fasen: de **identificatie van de stromen**, hun **kwantificatie**, vervolgens de uitvoering van acties met het oog op een **vermindering van de kosten voor verwijdering**. De belangrijkste werklijn voor deze acties: het **sorteren van afval met het oog op de gedifferentieerde ophaling ervan**. Ten gevolge hiervan wordt het afval waarvan de verwijdering en het storten zeer kostelijk is, beperkt tot de resten van het sorteren.

Vroeger werd alle afval vaak bijeengegoid in één en dezelfde container en verwijderd als afval van klasse II. Vandaag vinden we in de vestiging van Sint Job 4 afvalcircuits: **papier en karton** (terugname tegen betaling), polyvinylchloride of **PVC** (gratis terugname), **houten pallets** (gratis terugname), **ferro- en non-ferrometalen** (terugkoop). Door te sorteren kunnen grondstoffen worden gerecycleerd (papier, karton, hout, kunststoffen en metalen) en kan worden bespaard op de verwijdering ervan.

Om het beheer te optimaliseren werden 2 aanvullende maatregelen getroffen. In de eerste plaats het **terugvoeren van het afval van de werven naar het technisch centrum** om het te sorteren op het einde van de dag. Vervolgens werd in juli 2003, bij het **sorteren** van een container van klasse II, vastgesteld dat 60% van de inhoud in andere containers thuishoorde. Het bleek dus nodig het personeel op te leiden voor een betere sorteerkwaliteit.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Preventie

- Water naar hartelust en minder verpakkingen
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Sorteren

- Gedifferentieerde tarieven komen het sorteergedrag ten goeden
- Sorteren maakt uw factuur lichter
- Papier – karton: sorteren loont
- Papier en metalen platen: sorteren loont
- Afval sorteren maakt uw factuur lichter!
- Sorteert uw inktpatronen : ze zijn hun gewicht in goud waard

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL	TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
0 €	Voordeel van 922 € in 2002 en 1.720 € voorzien in 2003 	niet van toepassing	2002: vermindering van het niet-gesorteerd afval met 20% sinds de invoering van recyclagecircuits (papier, karton, PE, PVC, pallets en metalen)

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Preventie

- Water naar hartelust en minder verpakkingen
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Sorteren

- Gedifferentieerde tarieven komen het sorteergedrag ten goeden
- Sorteren maakt uw factuur lichter
- Papier – karton: sorteren loont
- Papier en metalen platen: sorteren loont
- Afval sorteren maakt uw factuur lichter!
- Sorteer uw inktpatronen : ze zijn hun gewicht in goud waard

Papier – karton : sorteren loont !**Organisatie**

Test-Aankoop

Profiel

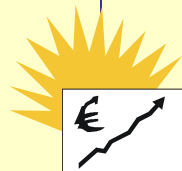
Belgische Consumentenvereniging, administratieve activiteiten, 279 medewerkers

Actie

De kantoor- en productieactiviteiten van Test-Aankoop brengen grote hoeveelheden papierafval, onverkochte brochures en karton mee: ongeveer 76 ton per jaar. Sinds 2000 houdt de cel ecobeheer, die bestaat uit zes personen van verschillende diensten, zich bezig met de **scheiding van deze stromen met het oog op de doorverkoop aan recyclagebedrijven**. Een winstgevende operatie: op een jaar tijd leverde dit 4 000 € op!

Goede sorteeresultaten vereisen een **herhaalde bewustmaking** en de beschikking over **het geschikte materiaal**. Bij Test-Aankoop staan grote papierbakken in de lokalen waar de kopieertoestellen staan en kleinere individuele papiermanden in elk bureau. De onderhoudstechnici maken de grote bakken leeg. Het feit dat papier sorteren geld oplevert, betekent echter **niet dat de medewerkers hun papierverbruik niet verminderen**. Hoe doen ze dit dan? Door multifunctionele machines te gebruiken om papier- en inktzuinige afdrucken te maken. Of door informatie-uitwisseling via het intranet mogelijk te maken. En, tot slot, door rationeel papiergebruik aan te moedigen aan de hand van berichten in het bedrijfsblad, op posters, in e-mails of “pop-ups”. Dit voorbeeld in een concrete werksituatie toont aan dat een goed afvalbeheer steunt op sorteren én preventie.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTIJD	MILIEUVOORDEEL
1.400 € sorteermateriaal	Jaarlijkse besparing 2.300 €	Jaarlijks voordeel 2.000 €	6 maanden	76 ton papier en karton wordt elk jaar gerecycleerd

Papier en metalen platen: sorteren loont

Organisatie

Drukkerij Avenue Ariane

Profiel

Offsetdrukkerij, productieactiviteiten, 20 medewerkers

Actie

De in deze vestiging uitgevoerde drukactiviteiten brengen de productie mee van niet te verwaarlozen hoeveelheden **papiersnippers en -afval en van metalen platen** die aan vervanging toe zijn. In de plaats van dit afval af te voeren zonder nuttige toepassing van de restkwaliteit ervan, heeft het team ervoor geopteerd het te **sorteren en in te zamelen en er recyclagecircuits voor te zoeken**. Een operatie die vrucht heeft afgeworpen: meer dan 13.600 euro kon worden bespaard in iets meer dan 3 jaar tijd! Bovendien zien de klanten die een afdruk vragen op gerecycleerd papier dat het eindproduct helemaal niets aan kwaliteit moet inboeten.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Preventie

- Water naar hartelust en minder verpakkingen
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Sorteren

- Gedifferentieerde tarieven komen het sorteergedrag ten goeden
- Sorteren maakt uw factuur lichter
- Papier – karton: sorteren loont
- Papier en metalen platen: sorteren loont
- Afval sorteren maakt uw factuur lichter!
- Sorteert uw inktpatronen : ze zijn hun gewicht in goud waard

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG-VERDIENTIJD	MILIEUVOORDEEL
0 €	Jaarlijkse besparing Bijna 3.780 €	Jaarlijks voordeel Bijna 3.780 €	Niet relevant	173 ton papier en 6.930 kg platen werden gerecycleerd in iets meer dan 3 jaar tijd

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Preventie

- Water naar hartelust en minder verpakkingen
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Sorteren

- Gedifferentieerde tarieven komen het sorteergedrag ten goeden
- Sorteren maakt uw factuur lichter
- Papier – karton: sorteren loont
- Papier en metalen platen: sorteren loont
- Afval sorteren maakt uw factuur lichter!
- Sorteert uw inktpatronen : ze zijn hun gewicht in goud waard

Afval sorteren maakt uw factuur lichter!**Organisatie**

Gemeentebestuur van Schaarbeek, dat het label heeft gekregen voor het gemeentehuis

Profiel

Administratieve activiteiten en onthaal van het publiek, 390 medewerkers

Actie

Sinds 1996 wordt een **selectieve inzameling van papier en karton** georganiseerd in het gemeentehuis, in het sociaal en administratief centrum en op de dienst preventie. Voor het sorteren werden 1 500 kartonnen papiermanden verdeeld onder het gemeentepersoneel op deze drie locaties.

Na acht jaar wijst de balans op een totale inzameling van 356 ton papier en karton en een financiële besparing van bijna 23 500 euro. Het afval wordt namelijk gerecycleerd en niet langer verbrand, wat uiteraard financieel voordeliger is. Bovendien werd de terugname van het papier tot eind 2001 vergoed. De gemeente heeft dus, in een periode van 5 jaar, netto-inkomsten gehad ten bedrage van 1 300 euro.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG-VERDIENTIJD	MILIEUVOORDEEL
2.940 €	Jaarlijkse besparing Bijna 3.000 €	Jaarlijks voordeel * 2.240 € (2.500 € gedurende de 5 jaren van vergoede papierterugname)	iets meer dan een jaar	Bijna 45 ton afval per jaar dat wordt gerecycleerd in de plaats van verbrand

* De winst werd berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van het materiaal van 5 jaar

Sorteer uw inktpatronen : ze zijn hun gewicht in goud waard

Organisatie

Gemeentebestuur van Schaarbeek, dat het label heeft gekregen voor het gemeentehuis

Profiel

Administratieve activiteiten en onthaal van het publiek, 390 medewerkers

Actie

Sinds juni 2000 wordt een **selectieve inzameling van inktpatronen van printers** georganiseerd in het gemeentehuis en in het sociaal en administratief centrum. Een firma komt de inktpatronen regelmatig ophalen en betaalt de gemeente voor elk teruggenomen inktpatroon 0,5 € tot 2,5 €, afhankelijk van het type en de grootte van het inktpatroon. Deze patronen worden, afhankelijk van het type en de staat, **opnieuw gevuld, of de materialen waaruit ze bestaan worden gerecycleerd.**

In de periode tot eind 2004 werden 1.583 inktpatronen ingezameld, wat de gemeente een winst van 1.455 € heeft opgeleverd.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Preventie

- Water naar hartelust en minder verpakkingen
- Onkruid verwijderen zonder chemische producten

Sorteren

- Gedifferentieerde tarieven komen het sorteergedrag ten goeden
- Sorteren maakt uw factuur lichter
- Papier – karton: sorteren loont
- Papier en metalen platen: sorteren loont
- Afval sorteren maakt uw factuur lichter!
- Sorteer uw inktpatronen : ze zijn hun gewicht in goud waard

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
0 €	Jaarlijkse besparing Niet relevant	Jaarlijks voordeel 325 € of, over 4 jaar, (2000-2004) 1.455 €	Niet relevant	1.583 inktpatronen gerecycleerd, en dus niet rechtstreeks verbrand

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Industriële activiteiten

- Minder luchtuitstoot door hergebruik van solventen

Administratieve activiteiten

- Geen recto zonder verso
- Meer verzekeringen en minder papier
- Het sleutelwoord : « multifunctioneel »
- De computer, een schakel tussen teams
- Inktpatronen te koop
- Herbruikbare verbruiksgoederen
- Hoe haal je voordeel uit een wettelijke verplichting?

Minder luchtuitstoot door hergebruik van solventen**Organisatie**

Illochroma n.v.

Profiel

Drukkerij van etiketten in heliogravure, productieactiviteiten, 200 medewerkers

Actie

De **recuperatie van de solventen**, de basisbestanddelen van de drukinkt van het heliografieprocédé, is altijd al een bekommernis geweest van Illochroma. De verwerkingseenheid "Peabody" maakt het mogelijk 99,66 % van de vluchtige bestanddelen die aanwezig zijn in de lucht te recupereren in de droogovens van de rotatiedrukpersen. Deze gerecupereerde solventen worden **hergebruikt in het procédé**. In 1995 werd een nieuwe rotatiedrukpers geïnstalleerd, met het gevolg dat het volume te behandelen lucht toenam en de verwerkingscapaciteit niet langer volstond. Er werd al snel een verbrandingsoven geïnstalleerd, maar deze uitrusting had het nadeel dat ze kooldioxide uitstootte, binnen de grenzen van de milieuvergunning, en dat de recuperatie van de solventen, die financieel interessant was, niet langer mogelijk was. Een voordeliger alternatief, zowel op ecologisch als economisch vlak, werd aangenomen in 2003: een extra adsorptie-installatie werd geplaatst om alle luchtmissies te behandelen (65.000 kubieke meter behandeld per jaar). Zo kan niet 99,66% maar 99,99% van de vluchtige stoffen worden gerecycleerd. De **kwaliteit van de uitgestoten lucht** wordt zo verbeterd **tot boven de norm en de exploitatievoorwaarden**. Aangezien bijna alle solventen hergebruikt worden, houdt de voornaamste besparing verband met de daling van de kosten voor aankoop van het product (1,40 euro per liter). Daarnaast kan 20% van de investeringskosten van de bijkomende adsorptie-installatie wellicht worden gerecupereerd dankzij een **investeringspremie** toegekend door het bestuur Economie van het Ministerie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing en subsidie	Jaarlijks voordeel *		
600.000 € voor de bijkomende adsorptie- installatie	120.000 € premie	± 378.000 €	± 13 maanden 	Schrappen van de kooldioxide-emissies die verband houden met de verbranding en perfectionering van de recyclage van het solvent: ± 300.000 liter solvent meer gerecycleerd per jaar
	420.000 € per jaar bespaard op solventen			

*Voordeel berekend rekening houdend met een actualiseringspercentage van 6% en een levensduur van de adsorptie-installatie van 20 jaar

Geen Recto zonder Verso

Organisatie

Haven van Brussel, maatschappelijke zetel

Profiel

Gewestelijke instelling, administratieve activiteiten, 96 medewerkers

Actie

In 2002 heeft het personeel een **rationalere reproductie van de documenten** ingevoerd: zo veel mogelijk **recto-verso gebruiken**, de **keerzijde van gebruikt papier nogmaals gebruiken** als kladpapier, of lange documenten kopiëren met behulp van **een kopieermachine in netwerk**, in de plaats van individuele printers die niet recto-verso kunnen afdrukken. De resultaten kunnen in cijfers worden uitgedrukt dankzij het beheer van de voorraad en de bestellingen. Voor de drie eerste kwartalen van 2003 heeft het honderdtal werknemers op de maatschappelijke zetel reeds 15.000 **vellen ongebleekt gerecycleerd papier** bespaard, wat overeenkomt met 30 riemen van 500 vellen. Ook het aantal **inktpatronen** is verminderd met een vijftiental stuks, wat overeenkomt met een besparing van bijna 660 euro.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Industriële activiteiten

- Minder luchtuitstoot door hergebruik van solventen

Administratieve activiteiten

- Geen recto zonder verso
- Meer verzekeringen en minder papier
- Het sleutelwoord : « multifunctioneel »
- De computer, een schakel tussen teams
- Inktpatronen te koop
- Herbruikbare verbruiksgoederen
- Hoe haal je voordeel uit een wettelijke verplichting?

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL	TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
0 € 	Voordeel van ± 135 € per jaar	niet van toepassing	Besparing van 200 vellen per persoon per jaar, of 40 riemen voor de site
0 € 	Voordeel van ± 660 € per jaar	niet van toepassing	Besparing van 15 inktpatronen per jaar

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Industriële activiteiten

- Minder luchtuitstoot door gebruik van solventen

Administratieve activiteiten

- Geen recto zonder verso
- Meer verzekeringen en minder papier
- Het sleutelwoord : « multifunctioneel »
- De computer, een schakel tussen teams
- Inktpatronen te koop
- Herbruikbare verbruiksgoederen
- Hoe haal je voordeel uit een wettelijke verplichting?

Meer verzekeringen en minder papier**Organisatie**

Hamburg-Mannheimer, maatschappelijke zetel

Profiel

Verzekeringsmaatschappij, administratieve activiteiten, 160 medewerkers

Actie

Een verzekeringsmaatschappij vervult hoofdzakelijk administratieve taken en verbruikt dus enorm veel papier. Daarom heeft de maatschappij enkele jaren geleden besloten **het papierverbruik te rationaliseren** aan de hand van een reeks van eenvoudige maatregelen. Het **jaarverslag** wordt alleen op verzoek verstuurd. De **verzekeringstarieven** worden per e-mail verstuurd naar de betrokken personen. Het personeel wordt verzocht **alleen het absoluut noodzakelijke** af te drukken in deze vorm en fotokopieën te maken **in recto-verso**. De **sensibilisering van het team** gebeurde aan de hand van een bekendmaking van het aantal kopieën dat per maand werd gemaakt en door praktische raadgevingen uit te hangen.

De follow-up van het aantal fotokopieën getuigt van zeer bemoedigende resultaten: 33 % minder op drie jaar tijd, terwijl de klantenkring is gegroeid met 24 % (bijna 2,5 miljoen fotokopieën in 1999 tegen 1,6 miljoen in 2002). Op het vlak van de aankoop kon zo bijna 5.300 euro worden bespaard. Een dergelijk rationaliseringsbeleid heeft niet alleen een impact op de **aankopen van de benodigdheden**, maar ook op het beheer van de afvalstoffen aangezien de besparingsmaatregelen de **preventie van de productie van papierafval** ten goede komen.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL	TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
0 € 	Jaarlijks voordeel van gemiddeld 2.000 €	niet van toepassing	Op 3 jaar tijd: Vermindering met 1.252.000 vellen (2.500 riemen) Jaarlijks, gemiddeld: Bijna 2.300 vellen bespaard per werknemer.

Het sleutelwoord: "Multifunctioneel"

Organisatie

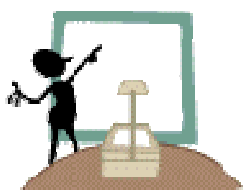
Solvay Corporate Headquarters n.v., vestiging Elsene

Profiel

Farmaceutische en chemische groep, administratieve activiteiten, 725 medewerkers

Actie

Sinds 1994 is Solvay de weg van de ecoconsumptie ingeslagen. Vanuit deze optiek wordt sinds eind 1996 een reeks van acties gevoerd die het aannemen van **redelijke gedragingen voor het individueel papierverbruik** aanmoedigen en vergemakkelijken: **standaardisering van de elektronische berichten**, vervanging van de individuele afdruk- en kopieeruitrustingen door **multifunctionele machines op het netwerk** en, vooral, de **efficiënte opleiding van het personeel in het gebruik van deze verschillende technologische uitrustingen**. Bijvoorbeeld, recto-verso kopiëren en gebruik van e-mail om informatie door te geven. Vanaf het eerste jaar kon een bemoedigende vermindering met 20% worden

opgetekend: 3,6 miljoen vellen of iets meer dan 9 riemen per werknemer per jaar. Het prijskaartje van deze besparing bedraagt meer dan 15.000 euro. En dan hebben we de besparingen op de post "verwijdering van het afval" nog niet meegeteld: dit is nog eens 18 ton papierafval dat niet werd geproduceerd.

De meerprijs voor een multifunctioneel park dat is aangesloten op het netwerk, vergeleken met een traditioneel park, wordt geraamd op 50.000 euro per jaar, maar de investering maakt ook tal van toepassingen mogelijk waarop geen cijfer kan worden geplakt. Het is te vroeg om de financiële impact van de **afbouw van het printerpark** te meten. Deze afbouw brengt echter een **drastische vermindering van de prijs per kopie** mee.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

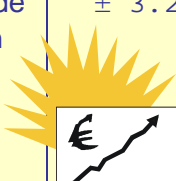
De hier aangehaalde voorbeelden:

Industriële activiteiten

- Minder luchtuitstoot door hergebruik van solventen

Administratieve activiteiten

- Geen recto zonder verso
- Meer verzekeringen en minder papier
- Het sleutelwoord : « multifunctioneel »
- De computer, een schakel tussen teams
- Inktpatronen te koop
- Herbruikbare verbruiksgoederen
- Hoe haal je voordeel uit een wettelijke verplichting?

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL		TERUG- VERDIEN TIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
50.000 €	15.120 € op de aankoop van papier	± 3.250 	3 jaar en 4 maanden maximum	Vermindering van het verbruik met 20%: 7.200 riemen per jaar, of 9 riemen per werkneme

*Voordeel berekend rekening houdend met een levensduur van het multifunctionele park van 5 jaar en een actualiseringspercentage van 6%.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Industriële activiteiten

- Minder luchtuitstoot door hergebruik van solventen

Administratieve activiteiten

- Geen recto zonder verso
- Meer verzekeringen en minder papier
- Het sleutelwoord : « multifunctioneel »
- De computer, een schakel tussen teams
- Inktpatronen te koop
- Herbruikbare verbruiksgoederen
- Hoe haal je voordeel uit een wettelijke verplichting?

De computer, een schakel tussen teamsOrganisatie

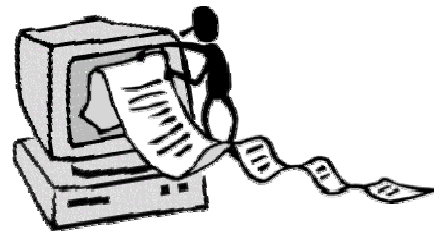
Le Plaza

Profiel

Hotel met 5 sterren, 193 kamers, 80 medewerkers

Actie

Aangezien het hotel doorlopend open is, moeten bepaalde cijfergegevens worden doorgegeven tussen de dagploeg en de nachtploeg. Eind 1999 werd beslist iets te ondernemen om **het aantal rapporten dat elke nacht werd afgedrukt te verminderen** en **papier te besparen**. Sinds enkele jaren kunnen **de nodige rapporten op het scherm geraadpleegd worden** aan de hand van computerprogramma's. **Het volle potentieel van deze kantoortechnologieën** werd echter niet benut. **Het personeel werd dus gesensibiliseerd en opgeleid** om kennis te nemen van de informatie op de computerschermen en om niet langer af te drukken in meerdere exemplaren. De directeurs werden tijdens vergadering herhaaldelijk herinnerd aan dit initiatief. De verantwoordelijke profiteert ook van haar contacten op het "terrein" om zich ervan te vergewissen dat de betrokken personen begrijpen hoe de methode werkt en ze toepassen. Zo kunnen elke dag bijna 1.000 vellen worden bespaard. De cijfers kennen door raadpleging van het computernetwerk en niet langer door ze af te drukken op papier is, zoals blijkt, niet meer dan een gewoonte.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL	TERUG-VERDIENTIJD	MILIEUVOORDEEL
0 €	Jaarlijks voordeel van 1.530 € 	niet van toepassing	Besparing van 365.000 vellen per jaar, of 730 riemen van 500 vellen

Inkpatronen te koop

Organisatie

Haven van Brussel, maatschappelijke zetel

Profiel

Gewestelijke instelling, administratieve activiteiten, 96 medewerkers

Actie

Inkpatronen behoren tot het gevaarlijk afval. Het is dan ook verplicht ze te laten verwijderen door een erkende onderneming. Sinds enkele jaren al heeft de Haven van Brussel van deze verplichting, waarvan men vaak denkt dat ze duur is, een buitenkans gemaakt: de lege inktpatronen worden teruggekocht door de ophaler, wat een jaarlijks voordeel oplevert van ongeveer 140 Euro. Om te garanderen dat de lege inktpatronen terug bij de voorraadbeheerders terechtkomen, werd de procedure "**een nieuwe inktcassette voor een lege**" ingevoerd.

Aangezien de ophaler de gerecupereerde patronen laat recyclen (ook de niet-recycleerbare patronen en toners neemt hij terug), levert de formule verschillende financiële voordelen op: **terugname van de patronen tegen een vergoeding** en lagere kosten voor afvoer van gevaarlijk afval. Het circuit is bovendien interessant, omdat ze de **valorisatie van het afval door recyclage** mogelijk maakt, in de plaats van verbranding.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Industriële activiteiten

- Minder luchtuitstoot door hergebruik van solventen

Administratieve activiteiten

- Geen recto zonder verso
- Meer verzekeringen en minder papier
- Het sleutelwoord : « multifunctioneel »
- De computer, een schakel tussen teams
- Inktpatronen te koop
- Herbruikbare verbruiksgoederen
- Hoe haal je voordeel uit een wettelijke verplichting?

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL	TERUG-VERDIENTIJD	MILIEUVOORDEEL
0 € 	Voordeel van ± 140 € in 2001	niet van toepassing	Niet in cijfers uitgedrukt

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Industriële activiteiten

- Minder luchtuitstoot door hergebruik van solventen

Administratieve activiteiten

- Geen recto zonder verso
- Meer verzekeringen en minder papier
- Het sleutelwoord : « multifunctioneel »
- De computer, een schakel tussen teams
- Inktpatronen te koop
- Herbruikbare verbruiksgoederen
- Hoe haal je voordeel uit een wettelijke verplichting?

Herbruikbare verbruiksgoederen**Organisatie**

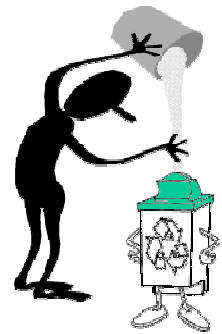
Hamburg-Mannheimer, maatschappelijke zetel

Profiel

Verzekeringsmaatschappij, administratieve activiteiten, 160 medewerkers

Actie

Een verzekeringsmaatschappij is vooral bezig met administratief werk en verbruikt dus enorm veel papier en inkt. Om de **preventie van afval** aan te moedigen, heeft de firma beslist haar werking op het vlak van de aankoop van **inktpatronen voor de printers** te wijzigen. Sinds 1998 werkt het team van de maatschappelijke zetel met **herbruikbare inktpatronen**: hetzelfde inktbakje wordt opnieuw met inkt gevuld en kan 5 keer gebruikt worden voordat het wordt weggegooid. Op deze manier kunnen de **aankoopkosten** met 20% worden verminderd, wat neerkomt op ongeveer 12.500 euro per jaar. Aangezien de inktpatronen gevaarlijk afval zijn, brengt deze actie van ecoconsumptie bovendien een – niet in cijfers uitgedrukte – vermindering mee van de kosten voor verwijdering van het afval.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL	TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVORDEEL
0 € 	Jaarlijks voordeel van 12.500 €	niet van toepassing	Niet in cijfers uitgedrukt

Hoe haal je voordeel uit een wettelijke verplichting?

Organisatie

BIWM, maatschappelijke zetel

Profiel

Intercommunale watermaatschappij, administratieve activiteiten, 49 medewerkers

Actie

Sinds 5 jaar wordt het team dat instaat voor het beheer van de **inktpatronen** erop gewezen dat het de lege patronen moet laten verwijderen als gevaarlijk afval. Om **te voldoen aan deze verplichting en tegelijk kosten te besparen**, werd een reglementair en profijtelijk circuit gevonden: de patronen worden teruggekocht door de ophaler die ze laat verwerken en een certificaat van verwerking levert. Op basis van het aantal patronen dat werd afgevoerd, kan het jaarlijkse voordeel worden geraamd op ongeveer 535 euro, voor de terugname van 320 patronen.

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

Industriële activiteiten

- Minder luchtuitstoot door hergebruik van solventen

Administratieve activiteiten

- Geen recto zonder verso
- Meer verzekeringen en minder papier
- Het sleutelwoord : « multifunctioneel »
- De computer, een schakel tussen teams
- Inktpatronen te koop
- Herbruikbare verbruiksgoederen
- Hoe haal je voordeel uit een wettelijke verplichting?

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIËEL VOORDEEL	TERUG-VERDIENTTIJD	MILIEUVOORDEEL
0 € 	Jaarlijks voordeel van 535 €	niet van toepassing	320 patronen per jaar niet verbrand of gestort

Enkele goede raadgevingen in de praktijk?

De hier aangehaalde voorbeelden:

- Fietsmobiliteit

FietsmobiliteitOrganisatie

Haven van Brussel, maatschappelijke zetel

Profiel

Gewestelijke instelling, administratieve activiteiten, 96 medewerkers

Actie

In 2000 heeft de Haven van Brussel zijn **Vervoersplan** aangenomen om "een positieve bijdrage te leveren tot de problematiek van de files op de Brusselse wegen. Deze aanpak ligt heel natuurlijk in het verlengde van de eerste opdracht van de haven: het vervoer over het water". Een van de genomen maatregelen bestond uit het mogelijk maken en het bevorderen van, enerzijds, **dringende leveringen** tussen de verschillende vestigingen van de haven **met de fiets**, en anderzijds **verplaatsingen tussen woonplaats en haven met de fiets**. Hiervoor ging men als volgt te werk: persoonlijk sensibiliseringsgesprek met elk personeelslid, toegang tot de douches voor de fietsers, inrichting van specifieke kleedkamers, aankoop van 6 fietsenrekken, van 12 dienstfietsen, van kleding en helmen, betaling van een premie van 0,15 euro per kilometer, zowel voor de verplaatsingen tussen woonplaats en haven als voor de dienstverplaatsingen. Dankzij de "omscholing" van de autobestuurder van de haven tot fietser, en dankzij de inspanningen van de ex-alleenrijders, werden in 2001 zowat 27.120 kilometers niet langer met de auto, maar met de fiets afgelegd. Dit kan dus alleen maar besparingen opleveren.

FINANCIËLE INVESTERING	FINANCIEEL VOORDEEL		TERUG- VERDIENTIJD	MILIEUVOORDEEL
	Jaarlijkse besparing	Jaarlijks voordeel *		
10.860 €	3.500 €/jaar (cijfers 2001) waarvan : 550 € op de dienstverplaatsingen met de fiets: 0.15 €/km in de plaats van 0.641 €/km met de bestelwagen 2.950 € op de verplaatsingen woonplaats-haven: 0,15 €/km in de plaats van een theoretische vergoeding van 0.2636 €/km met de wagen	± 2.025 €	3 jaar	27.120 km* 200g CO ₂ /km = 5,4 ton CO ₂ niet uitgestoten in 2001 (Bron: Ecoscore 2003)

* Voordeel berekend rekening houdend met een levensduur van de fietsen van 10 jaar en een actualiseringpercentage van 6%

METHODOLOGIE

- Onderzoek van concrete gevallen op basis van dossiers van kandidaten voor het label "Ecodynamische onderneming"
- Validering van de gegevens door de betrokken onderneming
- De 5 milieuaspecten worden niet geïllustreerd door hetzelfde aantal voorbeelden. Dit betekent niet dat sommige minder rendabel zijn dan andere, maar houdt verband met het feit dat **bepaalde domeinen gemakkelijker in cijfers kunnen worden uitgedrukt dan andere**. De hier verzamelde voorbeelden geven dus niet de totaliteit weer van alle acties die werden gerealiseerd door de ondernemingen met het label "Ecodynamische onderneming".

De voorbeelden werden verzameld door het **Instituut Eco-conseil** op vraag van het **BIM**. Het doel van deze bundel is niet een volledige economische analyse te maken, maar wel de aandacht te vestigen op de financiële argumenten op het terrein. Uiteraard kan deze bundel nog worden aangevuld met nieuwe voorbeelden, met name van andere goede praktijken van bedrijven met het label "Ecodynamische onderneming".

Voor een bezoek aan de site van het Instituut ECO-CONSEIL:

<http://www.eco-conseil.be>

Om de lijst van de gelabelde ondernemingen te raadplegen:

<http://www.ibgebim.be>

>> Ondernemingen >> Eco-management

>> Ecodynamische Label >> Gelabelde ondernemingen

Oproep voor GETUIGENISSEN

UW GETUIGENIS INTERESSEERT ONS!

Heeft u, bij het overlopen van deze verzameling van voorbeelden, gedacht aan vergelijkbare gevallen van economisch en ecologisch welslagen in uw onderneming?

Neem contact op met ons!

Wij bieden een meerwaarde aan de nieuwe voorbeelden waarvan u getuigt.

Profiteer van deze
informatiefiches om de
ecodynamische aanpak van uw
onderneming in de kijker te
zetten

Om contact op te nemen met het team Label "Ecodynamische onderneming":

ecodyn@ibgebim.be
Tél : 02/775.75.75
Fax : 02/775.76.21

